

SISZÁNTÚ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők

XII. évfolyam 112. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 május 17.

Megkezdődött offenzívánk az olaszok ellen.

Az első siker: 2900 fogoly és 9 ágyú.

Rákerült a sor a bitszegő, áruló volt szövetségesre is. Most egy éve üzent nekünk háborút az olasz. Ez alatt az egy év alatt kivertük az orosz Lengyelországból, elfoglaltuk Szerbiát és Montenegrót, meg Albánia felét, a török elkergette az angolt és a franciát a Dardanelláktól, szövetségesünk lett a bolgár — egy év munkájának ez elég. Es ezt a munkát egy kézzel kellett végezni, mert a másik kézzel ötször vertük

vissza a támadó egész olasz hadsereget.

Most aztán rákerült a sor legsemmirekellőbb ellenségünkre. Reménykedve, bizakodva tekintünk az olasz határra, ahol a világtörténelem leghitványabb árulásáért el kell venniük a bűnösöknek méltó büntetésüket.

Tudósítónk tegnap délután telefonon a következőket jelentette:

Budapest, május 16. Hőfer jelenti:

Roveretonál hatalmas ágyutüz hatása alatt az olaszok első vonalát rohammal elfoglaltuk.

65 tisztet, 2500 embert elfogtunk, 15 gépfegyvert és 9 ágyut zsákmányoltunk.

Más helyen még 400 foglyot ejtettünk.

A görögök elkergették az olaszokat Bagonicáról.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Athénből jelentik: Olasz és görög csapatok közt összeütközés volt. Az olaszok a bagonicai magaslatot birtokukba vették erőszakkal, mire a görögök kiverték s Rakonicáig kergették az olaszokat.

Az oroszok elevenen elégették 500 törököt.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) A Milli ügynökség jelenti Konstantinápolyból: A legutóbbi itaki harcokban az oroszok falvakat perzselték fel. Ergeni és Hampi községeket felgyújtották s azokban 500 törököt, gyermekekkel és asszonyokkal együtt elevenen megégették.

Nyugaton csak kisebb ellenséges próbálkozások.

Berlin, május 16. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A front különböző részein végrehajtott kisebb vállalkozások több angol és francia hadifogoly beszállítására vezettek. A Maas nyugati partján és a 30 as magaslaton levő állásaink ellen intézett több gyengébb francia támadást tüzéségi, gyalogsági és géppuska tüzzel visszavertünk. Hasonló sors ért egy támadást, melyet az ellenség Vaux és Balanaitól északra (Combrestól délnyugatra) állásunk egyik kiszögellő része ellen intézett.

Keleti és balkáni hadszíntér.

Lényeges esemény nem történt. (Min. ein. sajtóosztálya.)

Mégis háboru lesz az Unió és Mexikó közt?

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) A Petit Parisien óriási betűkkel táviratot közöl, hogy Amerika beszüntette Villa tábornok és csapatainak üldözését, s így a háboru az Unió és Mexikó közt kizártnak látszik.

Ezzel szemben az Est Rotterdamból táviratot közöl, hogy Wilson az utolsó tartalékot is behívatta s ebből azt következtetik, hogy az Unió fegyveres támadást tervez Mexikó ellen.

Genfből jelentik: Newyorkban óriási tüntető felvonulás volt, amelyen több mint 150,000 ember vett részt. Tábornokok és politikusok tartottak beszédet, hogy az amerikaiak lépjenek be a hadseregbe. A toborzó irodák for-

Csak azoknak a cigarettázóknak,
akiknek a dohányzásról való tekintettel szivesen költenek naponta 2-3 fillérrel többet.
MODIANO-clubspecialité szivarkahüvelyek

Összetétel: 100% dohány, 100% szivacs, 100% bronz, 100% ezüstműanyag.
A magas minőségű dohány és a gyáros aláírása.

Főraktár: Heller és Seidmann uraknál Nagyváradon.

galma megnövekedett arra a hirre, hogy **Mexikó ellen háboru van készülöben.**

Poincare haragszik, mert nem kértünk békét.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Bernből táviratozzák: Poincaré elnök Nancyban a következő beszédet mondotta:

Franciaország nem fogja kitenni fiait az új támadás veszedelmeinek. Ellenségeink sem egyenes uton sem közvetve nem ajánlottak békét, de ezt nem is akarjuk. Azt akarjuk, hogy a békéért könyörögjenek, mi akarjuk nekik diktálni a békét.

A hadikölcsön és a magyar nép áldozatkészsége.

Ismeretes, hogy a nép széles rétegei mily megható áldozatkészségről tettek tanubizonyosságot mind a három előző hadikölcsön alkalmával. Mindannyiszor számosan akadtak, akik sokallották az állam által felajánlott kamatot és készeknek nyilatkoztak pénzüket kamatmentesen a hadikölcsön papírjaiba elhelyezni. Sokan, akik pénzzel nem rendelkeztek, értékesíthető tárgyaikat ajánlották fel a hadikölcsön céljaira. A nemzetnek ez a hatalmas felbuzdulása és a legszélesebb rétegek részvétele a hadikölcsön jegyzésében olyan sikerhez juttatta a három előző kibocsátást, amely barát és ellenség előtt egyaránt a legrészesebb fényben mutatta be a nemzet áldozatkészségét és gazdasági erejét.

A negyedik hadikölcsönt is a nemzetben lakozó nemes erkölcsi erők nagy lendülettel viszik a teljes siker felé. A bevonulási parancsra népfelkelőink százezrei lelkesen, virágosan vonulnak a harcterre, a negyedik hadikölcsön aláírási felhívását pedig nyomon követi a nemzet pénzerejének a legapróbb, a legelrejtettebb falvakra is kiterjedő mozgósítása.

Hogy népünk mily nemesen és példadán gondolkodik a nemzet nagy harcának közepette, arra ezuttal is számos példa tesz tanubizonyosságot. Most is akadnak olyanok, akik sokallják a kamatot, a melyet az állam nyújt az oly nemes célra: az ország védelmére szükséges kölcsön után. Lélekemelő és megindító esetek ezek és világosan mutatják, hogy a nemzeti létünkért folyó nagy küzdelem mily magasra fokozta népünk áldozatkészségét. Meg kell azonban értetni népünkkel, hogy a modern magyar állam a nemzetvédelem céljaira szükséges összegeket nem kívánja ellenérték nélkül polgáraitól, bár köszönet és elismerés jár az önzetlen áldozatkészségnek minden ilyen nagylelkű megnyilatkozásáért. A magyar állam busas kamat ellenében, csak kölcsönt kér fiaitól és kölcsön kéri első sorban az amugy is gyümölcsözetlenül heverő tőkét, hogy így a nemzet gazdasági erejét minél szervezettebben és céltudatosabban használja fel a nemzetvédelem és jövő fenmaradásunk, tehát mindnyájunk érdekében. Ép ily lélekemelő jelenség, hogy a hazájától távol élő magyarban is felbuzog a hazafias érzés és részt kér magának a nemzet pénzügyi erőfeszítésében. Nem szólva az Ausztriában

és Németországban élő honfitársaink lelkes jegyzési készségéről, még Amerikában élő és tőlünk a tengeri közlekedés bizonytalansága miatt ugyyszólván teljesen elszakított magyarok is mindent megpróbálnak, hogy a hadikölcsönre jegyezzen. Ily példák nem maradnak hatás nélkül a haza ölében minden jóban részesülő polgárokra és az itthonlévőket polgári kötelességük fokozott teljesítésére ösztönzik.

A vármegye mai közgyűlése.

A Tóth-féle alapítvány sorsa.

Biharmegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyaival tegnap foglalkozott az *állandó választmány*. Az ülésen Miskolczy Ferenc dr főispán elnökölt.

Elsősorban a rendkívüli közgyűlés tulajdonképeni főtárgya a Ludovikán megüresedett Szilágyi-féle alapítványi helyre beérkezett pályázatok felett döntött a szakosztály. Mindössze két kérvény érkezett be és pedig Pekete Károly járási számvevő és Baraáth Lajos földbirtokos kérelme a szakosztály mindkét pályázót ajánlja. A gróf Buttler János féle alapítványi helyekre Vitán Árpád és Csapó István fiai pályáztak. A pályázókat szintén ajánlani fogja a vármegye.

Következő tárgya volt Verner Kálmán árvaszéki elnöknek a hadiárvaik jövőjének biztosítása érdekében megindított akciója. Az elnök akciójáról annak idején teljes részletességgel emlékeztünk meg. Az állandó választmány Verner Kálmán nagyszabású munkálkodását a legnagyobb elismeréssel fogadta és a törvényhatóságnak elfogadásra ajánlja.

Igen érdekes tárgya volt a szakosztályi ülésnek a Tóth család alapítványa. Dr Fássy Lajos az alapító levelet bemutatta. Ennek kapcsán az alapítványi helyek elnyerése körüli formulák megállapítása provokált nagyobb vitát. Első sorban is végérvényes megállapodást nem tudtak létesíteni a tekintetben, hogy az illető tisztviselőnek kérvényezni kell-e a helyet, vagy sem.

Miskolczy Ferenc főispán a kérvényezés mellett foglalt állást.

Ezzel tulajdonképen az alapítók által bemutatott alapító levél tervzetet fogadná el a törvényhatóság, de viszont kizárná azokat a jutalomra, segélyre érdemes tisztviselőket, akiket szerénységük nem enged kérvényezni. Végül is abban állapodtak meg, hogy a mai közgyűlésen Beöthy László véleményét kéri ki. Beöthy László tudvalevőleg ismeri az alapítók intencióját és így módjában áll a kellő utbaigazításokat megadni.

Érdekes része volt a vitának az alapítólevél egy pontja, mely úgy intézkedik, hogy államosítás esetén csakis azok, akik Biharvármegye alispánjának fennhatósága alatt teljesítenek szolgálatot, részesíthetők az alapítványban.

Miskolczy Ferenc főispán ezt a pontot különösen megfontolandónak tartotta, mert államosítás esetén az alispán hatáskörébe fog tartozni az államépítészeti, gazdasági, felügyelői, tanfelügyelői stb. állami hivatal is a pénzügyigazgató kivételével. Ha tehát ez a pont bennmarad az alapítólevélben, akkor azok is részesíthetők az alapítványi helyek elnyerésében.

Különben a maga részéről nincs semmi

kifogása az ellen, ha az alapítólevél ez a pontja is megmarad.

Az állandó választmány az alapítólevél pontját elfogadta eredeti szövegében.

A berettyóújfalusi jegyző választás ellen Tripsó Mihály felebbezést adott be. Berettyóújfaluban tudvalevőleg Zsugovics Józsefet választották meg főjegyzővé. A felebbező mindössze annyit tud Zsugovics ellen felhozni, hogy Zsugovics nem főjegyzőséget, hanem fegyelmi vizsgálatot érdemel.

Mivel azonban az, hogy valaki mit szán valakinek, az még nem ok a választás megsemmisítésére, ezt a felebbezést elutasították.

A szakosztály Peles Sándor és Költő Gyula irnokok részére segély megszavazását javasolta.

A kórházi szállítóknak adandó kárpótlások ügyében a kórházi választmány határozatát elfogadta a választmány.

Képkiallítás a püspöki palotában

A püspöki palotában a június 1 én rendezendő képkiallítás alkalmával nagyszabású jelmezes gyermekfelvonulás is lesz. Azok a gyermekek, akik jelmezben vesznek részt az áldozócsütörtöki gyermekünnepélyen a törvényszéki palotában a „Vörös Kereszt Jobbkéz” osztályánál jelentkezzenek, földszint baloldal 25. sz. alatt.

A szülők kéretnek, hogy minél több gyermeket engedjenek résztvételre, mert nemes cél érdekeit mozdítják elő, a „Vörös Kereszt” céljain kívül még árva maradt gyermektársuknak szomorú életét könnyítene vele. A leánykák jelmeze lehet magyar ruha, de lesz egy leányka csoportja is a felvonulásnak tiszta fehér ruhába öltözve és felvirágozva, fejükön virágkoszorúval és kezükben kis kosár friss virággal, melyet a közönség közé szórnak, mint „Virághintó lányok.” A fiúk katona és magyar ruhában.

E csoportokból egy lakodalmi menet lesz összeállítva, ami végtelen kedvesnek ígérkezik, mert még a cigányzenét is gyermekek szolgáltatják, kedves kis muzsikások, akik majd a jövőben is nem egy párnak huzzák a lakodalmi indulót.

A szülők nyugodtan engedhetik gyermekeiket a részvételre, mert a tanítók és tanítónők felügyelete alatt lesznek. Az ünnepélyen résztvevő gyermekek nem fizetnek belépő díjat, a résztvevők szülei pedig 50 fillérért végignézhetik a gyermekfelvonulást, a kabarét és a két püspöki kertet. Mindezek és a képtár megtekintéséért 1 korona belépő díj fizetendő.

A magyar lakodalmi menet összeállítási próbája május 28 án, vasárnap délután 3 órakor lesz a törvényszék épületében. Kérjük mindazokat, akik ebben résztvesznek, s íveskedjenek, természetesen jelmez nélkül — megjelenni. Bitzó János igazgató, özv. Lázár Mártonné és tantestületének több tagja szives a rendezést elvállalni s eme próbát is ők rendezik.

*** Butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel, hosszabb vagy rövidebb időre kiadó. Nagy Sándor utca 4.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toalette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hüsit! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Roveretónál áttörtük az olasz frontot.

Mindenütt sikerrel támadunk.

Olasz hadszíntér. Budapest, május 16. (Hivatalos.) A tüzérségi harc tegnap az egész harcvonalon áttörték és sok helyen nagy heves-séggel fejlődtek ki. A Doberdó fensík szakaszán a bevált egeri népfelkelő ezred Monfalconétól keletre benyomult az olaszok árkaiba. Öt tisztet és különböző lovasezredekéből való 150 főnyi legénységet elfogott és egy gépfegyvert zsákmányolt.

Szan Martinótól nyugatra tegnapelőtt elfoglalt állásainkat az ellenség minden, annak visszahódítására irányuló erőfeszítései dacára megvédte és megerősítette. Itt 3 tisztet s 150 főnyi legénységet fogtunk el, egy gépfegyvert és sok egyéb hadiszert zsákmányoltunk. Ma reggel ellenséges repülők Kostanjevica és több világosan megjelölt egészségügyi intézetre bombákat dobtak és anélkül azonban, hogy kárt okoztak volna. A görzi hídfőnél, Plavánál, a tolmeini szakaszon tüzérségünk az ellenség fedezőkeit erőteljes tűz alatt tartotta. Ezen a harcvonalon különböző gyalogsági vállalkozások során egy tisztet és 116 főnyi legénységet fogtunk el. A karinthisi harcvonalon jó látási viszonyok mellett szintén élénk tüzérségi harcok fejlődtek ki. Pontepánál csapataink és bersaglieri osztagok között gyalogsági harc alakult ki. A Dolomitoknál és a Col di Lana és Tre Passin területén lévő állásaink ellen intézett több olasz támadást vertünk vissza.

Déltirolban csapataink ellenállhatlan erejű tüzérségi tűz hatás támogatása mellett elfoglalták az Armenterra gerincen (a Sugana völgytől délre) a Vilgereuth fensíkon (A Terra Gnolo földtől északra és Roveretótól délre) az ellenség első állásait. Ezekben a harcokban 65 tiszt, köztük egy ezredest és több mint 2500 legénységet fogtunk el, 11 gépfegyvert és 7 löveget zsákmányoltunk, egy repülőgépet lelőttünk.

Orosz és délkeleti hadszíntér. Budapest, május 16. (Hivatalos.)
Nincs nevezetesebb esemény. Höfer.

Orosz hírek szerint nem lesz harmadik téli hadjárat.

Budapest, május 16. (Saját tud.) Roszkij orosz tábornokot Kuro-patkin utódává nevezték ki.

Pétervári körökben azt tartják, hogy a harmadik téli hadjárat elkerülhető. Ez a vélemény Pétervár és Moszkva körzeteiben erősen terjed.

Ami fabaktát se ér.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) A pétervári sajtóiroda Pasics pétervári utazásáról ezeket közli:

Jól értesült politikai körökben nagy meglepéssel állapítják meg, hogy Pasics pétervári küldetése tényleges eredményekkel járt Szerbia nemzeti eszményeihez: az összes szerb országok és népek egyesítéséhez és Macedóniának Szerbiához való csatolásához valamennyi antánt hatalom kivétel nélkül hozzájárult. A háboru eleje óta Szerbia jogos igényei mindig garantáltak s az Adria partjainak jövőjének elosztása és szervezése részleteiben is megállapítást nyert az s barátságosan fog megtörténni. (És így tovább végnélkül előlről.)

Románia nem tűr idegen beavatkozást.

Bratianu színt vall.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Az antant követői ma megjelentek Bratianu román miniszterelnöknél s választást kértek a német-roman megégyezés ügyében átadott jegyzékükre. Bratianu kijelentette, hogy egyelőre a választást meg kell szövegeznie s ezt megígérte. A román kormány azonban nem lát okot arra, hogy eddigi magatartását megváltoztassa s erre más hatalmak befolyást nem gyakorolhatnak. Az antant követői rossz hangulatban távoztak Bratianutól.

Az Unió és Mexikó háboruja.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) A Newyork Herald szerint a háboru az Unió és Mexikó közt elkerülhetetlen.

Oszták riadó Tisza beszédére.

Bécsből jelentik: A bécsi községtanács mai ülésében Dorn dr. községtanácsos interpellációt terjesztett elő Tisza ismert beszédével kapcsolatban, amelyet egy estilaphoz intézett, azt a kérdést intézi Weisskirchner főpolgármesterhez, hogy nem tartja e szükségesnek Stürgkh gróf oszták miniszterelnök figyelmét felhívni Tisza kijelentéseire, hogy az oszták érdeket szem előtt tartsa és megvédje. Weisskirchner kijelentette, hogy az interpellációt tudomására hozza az oszták miniszterelnöknek.

Az angol békéről álmodik.

Önkényes békefeltételek.

Rudapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Bernből táviratozzák: A Times washingtoni tudósítója tudni véli, hogy milyen feltételek mellett volna hajlandó Németország a békekötésre. Németország azt kívánja, hogy Kurlandot és Lengyelországot szabadítsák fel az orosz uralom alól.

Belgiumnak új alkotmányt adjanak és Németország a belga területek visszaadása fejében politikai és gazdasági engedményeket kapjon Belgiumtól. Németország visszaadja a meghódított francia területeket cserében francia gyarmatokért, Olaszországot zárják ki Albániából. Németország megfelelő hadikárpótítás fejében bele megy a fegyverkezés csökkentésébe, de a szabad tengert és a teljes kereskedelmi szabadságot kívánja a békében és háboruban egyaránt.)

Ausztria-Magyarország megtartaná a meghódított területeit és Olaszországot kötelezni kell arra, hogy az ugyanis jelentéktelen csekély oszták területeket elhagyja.

Bulgária megtartja Macedóniát, az Oroszország és Anglia által elfoglalt török területek visszaszolgáltatandók Törökországnak. Végül Egyiptom szuverénitását is helyreállítsák.

A Hamburger Fremdenblatt megjegyzi, hogy a békefeltételek egészen önkényesek. Konstatálja azonban, hogy az állítólagos békefeltételekkel foglalkozó angol fejtegetések arra az eredményre jutnak, hogy csak akkor képzelhető el béke, ha a szövetségesek minden kívánságát teljesítik.

Az angol bérnyilkos a svéd király életére tört.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) A mecklenburgi Güstrow város egyik lapja biztos forrásból jelenti: A svéd király ellen merényletet terveztek. A király lovasjátékon akart résztvenni, amelyet a Stockholm melletti Djorfgrandenben tartottak. Névtelen levelek figyelmeztették a királyt és a rendőrséget, hogy ne menjen el, mert életéről van szó, merényletet követnek el ellene s ott akarják végrehajtani az orgyilkosságot. A királyt visszatartották, hogy elmenjen a lovasjátékokra. A készülő merénylet tetteseit elfogták, ezek snarkistákra akarják hárítani a tervet. Kiderült, hogy angol és orosz pénzen szervezték az összeesküvést angol és orosz pénzen.

A csabai gyorsvonat és a fürdővonatok.

Mikor lesz fürdővonat?

Mind haugosabban nyilvánul meg az óhaj, hogy a Budapest—Csabai gyorsvonatot és ehhez csatlakozó nagyváradi esti személyvonatot újra beállítja a Máv. menetrendjébe, amint ezt tavaly megtette a város és az iparkamara indokolt felterjesztésére. Ebben az ügyben érdeklődtünk a nagyváradi forgalmi főnökségnél, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

— A budapest—csabai gyorsvonatért nemesak Nagyvárad, hanem Arad is mozog. De előbb be kell állítani a menetrendbe a budapest—pradeál-i és pradeál—budapest-i nappali gyorsvonatot, mert csak ezekhez lenne csatlakozása az új gyorsvonatnak, Tóvisnél. Nincs valami nagy remény, hogy ezt a gyorsvonatot megkaphassuk, mert a hadiérdekek most nem engedik ezt meg.

A fürdővonatok ügyében is megkérdeztük a forgalmi főnökséget, s ezt a választ kaptuk:

— Május 15 ig nem voltunk képesek kieszközölni a fürdővonatokat, mert akadályok merültek fel. De valószínűleg június 1-ig a fürdővonatok megindulnak. Biztató, hogy a múlt évben is voltak fürdővonatok, pedig a helyzet rosszabb volt, épp úgy az idén is 3—3 vonat lesz a fürdőkbe s vasárnap a negyedik, az ugynevezett kirándulónonat. A személyforgalom nem jövedelmez a Máv. nak, tehát csak szerződéses kötelezettségéből indít személyvonatokat mindenfelé; a teherforgalom az, amely fizeti a személyforgalmat. Ezért türelemmel kell várni az intézkedéseket.

Egy érdekes adatra

buzkantuak a fürdővonatok után való keresgélés közben. Elővettük az

Utmutató

című könyvet, amely a magyar és osztrák közlekedési vállalatok hivatalos könyve. A májusi, tehát legfrissebb kiadásban a következőket találtuk:

Nagyvárad—Szent-László-fürdő. Krvényes 1916 június 15 től.

Hivatalosan tehát ekkor indulnak a fürdővonatok és pedig

A Szent László-fürdőbe indul:	Nagyváradra indul:
d. e. 9:50	d. e. 11:31
d. u. 2:19	d. u. 3:57
d. u. 4:39	este 7:43
este 8:10	este 9:57
Félix fürdőbe indul:	Nagyváradra indul:
d. e. 10:01	d. e. 11:09
d. u. 2:30	d. u. 3:40
d. u. 4:50	este 7:32
este 8:31	este 9:40

Az utolsó kettő „kiránduló“ vonat s csak vasárnap közlekedik.

Az Utmutató tehát megfejtli a kérdést.

A legjobb molyirtó szerek u. m. mirt, Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B.

Ahol a király a muszkákkal verekszik.

A derékcsékei királysértés a táblán.

Derékcsékén tavaly nyáron az erdőbe ment fáért Páskucz Pável hulladékfáért. Valamit mondott Kozmán Tógyernének a Pável a leányáról, amire nagy veszekedés támadt az erdőben, úgy, hogy visszhangzott a hegyoldal a lármáktól. Páskucz Pável haragosan kiáltott rá:

— Ha rád teszem a kezemet, nem élsz tovább. Csak tudnám a kezemet a nyakadra tenni.

Két három nap mulva szénarakás közben találkoztak újra, Pável elkezdte a Kozmánét szidni, mire ez így szólt:

— Ne legyen maga olyan vitéz, nagy legény maga itthon, ha sokat kiabál, elküldetem én magát Galiciába, ahol a király a muszkákkal verekszik, ott verekedjen, ne itt verekedjen a hazáért. Velem ne veszekedjen.

Amivel Kozmáné nem is mondott helytelent.

Molnár Jánosné s többen közel szedték a szénát s hallották, hogy Páskucz Pável erre egy nagyot káromkodott s a királyt megsértette.

Ezért a törvényszék elítélte egy hónapra királysértésért. Megfellebbezte ezt az ítéletet, de Baróthy Pál főügyész helyettes vádbeszéde után a tábla (elnök Harmathy Károly kuriai bíró) helybenhagyta a törvényszék ítéletét, mert bebizonyult, hogy tényleg sértő kifejezést használt a király ellen. A vádlott fellebbezett.

Dobozy Kálmán nyugalomba vonul.

Biharvármegye egyik legrégebbi tisztviselője, Dobozy Kálmán az érmihályfalvi főszolgabíró, mint értesülünk, nyugalomba vonul. Már évekket ezelőtt készült állásától megválni a főszolgabíró, akkor azonban a körülmények olyanok voltak, hogy a hivatal érdekei megkivánták további szolgálatát. Rövidesen bekövetkezett a világháború és ez akadályozta meg, hogy tovább is megmaradjon állásában.

A világháború alatt ugyanis a közigazgatási hatóságok, de legfőként a járási főszolgabírók annyira igénybe voltak véve, hogy a legtöbb főszolgabíró már ki van merülve s csak nagy erőfeszítéssel képes a rendkívül felhalmozott munkát elvégezni.

Dobozy Kálmán a nagy munkatorlódásban még ráadásul teljesen magára is maradt s egyedül kellett vezetnie a főszolgabírói hivatalt.

A rendkívüli munkatorlódás Dobozy Kálmán idegzetét annyira tönkretette, hogy most már egészsége érdekében sem képes tovább is megmaradni hivatalában. Különösen az utóbbi időben szembaja annyira elhatalmasodott, hogy kénytelen állásától megválni.

Tegnap már meg is tette Dobozy ez irányban az első lépéseket. A főszolgabíró jelentést tett az alispánnak, hogy nagy foku, elhatalmasodott szembaja, nagy foku

idegessége egészségének biztosítása érdekében azt parancsolják, hogy nyugalomba vonuljon. A nyugdíjazás iránti kérelmét rövidesen be is fogja adni a főszolgabíró. Mielőtt azonban ezt megtenné, kéri a alispánt, hogy számíttassa ki az őt megillető nyugdíj járulékot.

Ha a kiszámítás megtörténik, akkor pár hét alatt Dobozy Kálmán távozásával megüresedik az érmihályfalvi főszolgabírói állás.

Megromlott a jövő nemzedék.

Ignotus vészkiáltása.

A nagyváradi kiskereskedők rendeletet kaptak a pénzügyigazgatóságtól és a rendőrségtől, hogy 15 éven aluli gyerekeknek cigarettát vagy szivart nem adhatnak el. Akit rajtaesipnek, hogy gyerekeknek cigarettát vagy szivart és dohányt ad el, dohányárúsítási engedélyét elveszíti. Ezentul tehát hiába hazudja a vásott kölyök, hogy:

— Az apámnak kell!

Nem szabad kiadni a cigarettát. Jöjjön érte az apja. Helyes és minden dícséretre méltó intézkedés ez. Ki kell venni a nikotint a gyerek szájából s ha másképp nem megy, kiverni.

A büntettek ugyanis emelkednek, a fiatalokruaké legjobban. Hermann Aladár bíróval, ezzel a tiszta humanizmussal gondolkozó s résztvevő szívvvel megáldott bölcs emberrel beszélgettünk e kérdésről és sok megfigyelhető megfigyelést közölt velünk.

Szerinte a bűnesetek tolyton emelkednek a fiatalokruaknál, eddig 30 százalék az emelkedés. Csupa lopás, s ez a háború következménye. Persze büntetni kell a vétkeket, de a szülők is vigyázhatnának jobban a gyermekeikre. A cigarettáért is lopnak, de lopnak a mulatságért is, a moziért, színházért és a pornográfiáért.

Épen kapóra jön nekünk Ignotus, a szociálisták kedvence. Vallomást tesz, meny nyire hatolt rá a Majláth gyilkosság s így folytatja:

Mikor most látom az utcán, ahogy gyerekek falják a cinkotai híreket, ahogy villamosokon bujják, ahogy sétatérén külön ülnek az ujsággal: olyan fájdalmasan elszőnyedve nézem, ahogy kolerás időkben a dinnepiacot s a kapualatti piszkos esemegeboltokat. Hány ember jegyzi el most magát gyerekfővel s gyerekidegekkel egy életnyi felesleges szenvedésről Nem lehetne ez ellen valamit tenni? Nem volna mód, hogy ilyen ujságotvasmányok kis gyerekek kezébe ne kerüljenek? Bizonyára: agyonvigyázni a gyereket nem lehet s egészen elzárni vagy elrejtteni előle nem lehet semmit. De annyira, amennyire egyebet: lehetne ezt is. Amennyire egyéb zaklatástól, vagy rossz befolyástól megóthatni, lehetne ettől is.

Nevetnünk kell, he he he, a kitűnő vice sikerült. Tehát valamit kell tenni a nagy szabadság ellen? Igen, Ignotus ur! Eddig Ignotuséknak minden szabad volt, most már ők sürgetik a fékezést, mert baj van.

Mi nem félünk a reakciós névtől, mert csak azt jelenti, hogy a rossz ellen keltett visszahatásnak vagyunk hangot adói, de ilyen reakció, amit Ignotusék most felvetnek, mikor a bajt arról az oldalról okozták.

Mi a rossz újságok ellen mindig küzdöttünk, mert Ignotusék is kiáltják a tüzet, mikor a házuk is lángban áll. Legyenek szivesek s előbb gondolkozzanak egy kissé, kik a bajok okozói, s mit csinálnak ma is azzal a nagy individualizmussal.

A maszlagot elhintették s most itt a termés. Az új nemzedék megromlott s kontollért kiáltanak.

Sirni kellene ezen a képmutatáson és megsugni Ignotus urnak, miféle újságok azok, amelyeket rüggősen ki kell venni nemcsak a gyermekek, hanem a felnőttek kezéből is.

Apponyi Albert és mások a napokban mutattak rá példát. Elsősorban Ignotus lapjától óvtuk azokat, akiket óvhattunk.

Ne rágalmazd a bírót.

A bírói becsület sérthetetlen.

Kukuján Simonnét a hatóság előtti rágalmazásért ítelték el Komlódtótfaluban. — Gulyás Józsefné jelentette fel s ezen ítélet hallatára annyira kijött a sodrából, hogy Uray József járásbíróról hangosan, rikácsolva a következőket kiabálta a járásbírótság folyosóján:

— Azért nyerte meg a pert, mert oda nyomott 100 koronát a bírónak.

A bíróság megrágalmazásáért elítelték 8 napi fogházra Kukujánét, aki felebbezett az ügyész is. A királyi tábla Harmathy Károly kuriai bíró elnöklésével tegnap tárgyalta ezt a bünpert.

Baróthy Pál főügyész helyettes etikai szempontból bírálta a vádlott tettét. A bíró becsülete sérthetetlen és megközelíthetetlen. Szigorú ítéletet kér.

Gáspár Miksa dr védbeszéde után a tábla egy hónapra emelte fel a vádlott büntetését, mert éppen hasonló esetből kifolyólag ítelték el s ugyanakkor követte el tettét. Védő semmiséget jelentett be.

HIREK

* **Beóthy László Nagyváradon.** Beóthy László v. b. t. t., volt kereskedelemügyi miniszter pár napi tartózkodásra városunkba érkezett.

* **Új prépost és apát a váradi káptalanban.** Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a király dr Vucskics Gyula kanonoknak a Szent Antalról nevezett dráveci címzetes prépostságot és Lopussny Gyula kanonoknak a Szent Péterről nevezett peturi címzetes apátságot adományozta. A kinevezéseket a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

* **A polgármester Budapesten.** Rimler Károly polgármester tegnap délben a fővárosba utazott pár napi tartózkodásra. A miniszteriumokban levő városi ügyekben jár el s különösen a közlélmézzel kapcsolatos dolgokat, a sertéshizlaláshoz szükséges tengeri vásárlásnak engedélyezését szorgalmazza ki.

* **A Katona-Otthon igazgatója Nagyváradon.** A Szigligeti színházban csütörtökön a Katona Otthon javára rendezendő előadásnak érdekes, előkelő vendége lesz. Dr Ferenczy Gyula egyetemi tanár, a Katona-Otthon igazgatója, aki Csehországban Königratzben és Jaromirsban meglátogatta a bihari és hajdumegyei fiukból álló 39-es bakákat s utjából most érkezett haza, Nagyváradra érkezik s jelen lesz az előadásban. A város látja vendégül s a város pályából végignézi az érdekes előadást.

* **Kongregációs élet.** Az Urleányok Mária Kongregációja ma délután 5 órakor tartja rendes összejövetelét a Szent László-menedékházban.

* **Katonai előléptetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király tart. főhadnagyokká léptette a következő hadnagyokat: Mangra Demeter drt, Zoltán Simont, Ney Pál drt, Bányai Bertalant és Szücs Kálmánt a 37. gy. e.-ben; Verner Józsefet, Emperl Gyulát, B. Kovács Gábor drt, Lövész Györgyöt és Groszmann Ödönt a 101. gy. e. ben; Bauer Henriket és Gamberger Károlyt a 70. gy. e.-ben.

* **124.000 korona adót fizettek be egy napon.** Tegnap, május 16 án és hétfőn, május 15 én valósággal megostromolta az adózó közönség a nagyvárad városi adópénztárt. Mindkét napon annyi adófizető jelentkezett, hogy nem fértek a pénztári helyiségben s Novák János adópénztárnok és Bauda Géza ellenőr nem győzték a befizetéseket elfogadni. Különösen hétfőn reggel 9 órától délután fél 2 óráig állandóan tolongtak az adófizetők s többen befizetés nélkül távoztak és másnap fizették be adójukat. Hétfőn 124 ezer koronára emelkedett a különféle adók befizetési összege. Csupán városi adóban hatezer koronával több folyt be, mint az elmúlt év május 15 én. Ennek két oka van, az egyik, hogy van pénz bőven, már ahol van és hogy május 15 ike a második félévi adó befizetési határideje, amíg nem kell késedelmi kamatot fizetni.

* **Katonai kitüntetés.** A hivatalos lap közli, hogy a király Jankovic Zdravko 70 gyalogezredbeli tart. hadnagyot a katonai érdemkereszt hadiiskitményes 3. osztállyal tüntette ki.

* **Magyar hivatalos nyelv a Macsvában.** Mint a Hrvatska belgrádi értesülése alapján írja, Szerbiában a magyar nyelv használatát rövidesen a hivatalokba is bevezetik, sőt a Macsvában a magyar nyelv lesz a hivatalos nyelv.

* **Honvéd önkénteseink kabaréja Versecen.** Nagy sikerű kabarét rendeztek e hó 12 én Versecen a honvéd tartalékos tisztiiskola önkéntesei a honvédek özvegyei és árvái javára. A tiszti iskolában 120 önkéntes tanuló közöttük a 4-ik honvéd gyalogezred önkéntesei. A konferánzió tisztét Székely János, volt nagyvárad hirlapíró látta el, s a prólógot Bölöni Bakó Zoltán, lapunk volt munkatársa mondotta. Ő rendezte az egész előadást s így annak főnyes sikerében nagy része van. Prologusával is nagy tetszést aratott. A műsor rendkívül gazdag volt és a pompásan sikerült előadás után tánc volt virradatig. Az estélyen részt vett Versec egész intelligenciája s az anyagi eredmény is megfelel a hatalmas erkölcsi sikernek.

* **A burgonya maximális ára.** A hivatalos lap közli a miniszterelnök rendelkezését, amely a burgonya maximális árát állapítja meg. A rendelet szerint az 1915. évi termésből származó étkezési burgonyáért, nevezetesen a rózsá, hópehely, magnum bonum, közli, továbbá a sárganéju és husu burgonyáért követelhető legmagasabb ár métermázsánként 11 korona, minden más burgonya maximális ára pedig métermázsánként 9 korona.

* **Titokzatos eltűnés.** Berekböszörménynek élénk szenzációja Tóth István odaváló gazda eltűnése. Tóth István jómódú polgár hírében áll Berekböszörményben s mint ilyen gyakran eljárt a környékbeli vásárookra szarvasmarhákkal kereskedni. Tóth 8 nappal ezelőtt a nagyvárad bevásárra indult ökröket vásárolni. Magához vett 4000 koronát és felült a vonatra. Azóta Berekböszörményben színt sem látták. A kétségbeesett család a csendőrséghez fordult, amely most nyomozza az eltűnt Tóth Istvánt. A szalak Nagyváradra nyulnak, most itt folyik a nyomozás. Valószínű, hogy Tóth bűnténynek lett áldozata, aminak lehetőségét csak fokozza az a körülmény, hogy elég szép summával indult el a vásárra.

* **A pápa és a béke.** Berlinből jelentik, hogy a Morning Post római tudósítójának távirata szerint a pápa állandó béketörekvéseiről szóló hírek makacsul tartják magukat és valószínűleg meg is van az alapjuk. A tudósító kiemeli, hogy a szentszék sohasem ismerte be hivatalosan, hogy ilyen lépéseket tesz, mielőtt azoknak sikeréről meg nem győződhetett.

* **Fröhlich György temetése.** Tegnap délután nagy részvét mellett ment végbe Fröhlich György temetése, a szokásos katonai díszszel. Kivonult egy díszszakasz a katonazenével. A temetésen előkelő nagy közönség vett részt, az ipartestület tagjai, Czeglédy Jeremiás elnökkel tömegesen jelentek meg. A gyászszertást Imrik S. Zoltán tb. kanonok, esperes plebános végezte segédlettel. A díszes érekeporsót szebbnél szebb koszorúk birtották. Az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra az elhunytat.

* **A Keresk. Kamara teljes ülése.** A nagyvárad Kereskedelmi és Iparkamara ma, május hó 17-ik napján (szerda) d. u. 3 órakor saját székházában (Teleky u. 11.) teljes ülést tart. Az ülés tárgyai: I. Elnöki közlések: 1. Miniszteri rendeletek. 2. Miniszteri leiratok. 3. Konzulátusi ügyek. 4. Szűry János és Emich Gusztáv kitüntetése. 5. Posta távirata ügyek. 6. Nagyvárad város átíratái. 7. Iparkamara ügyek. 8. Társakamara átíratái. 9. Külföldön beszerzett anyagok jegyzéke. 10. Halálozások bejelentése. 11. A kamarához intézett köszönések. 12. Beérkezett művek. II. Az időközben tartott elnöki tanácsülés jegyzőkönyve. III. Titkár jelentése az ügyforgalomról és a kiküldetésekről. IV. Pénztárnok jelentése. V. Miniszteri leiratok: A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 5160 VI. D. 1916. sz. leirata az ipari munkásvitalmak odaiteléről. VI. Az 1916. évi termelés biztosítása és a gabonáráknak agráriusok részéről kért felemelése ellen való tiltakozás. VII. Szerbiával való kereskedelmünk fejlesztése. VIII. Ellenséges hadviselő államok ellen gazdasági téren eszközölhető reitorziók. IX. Az 1915. évi szárszámadás és alapok szárszámadásának előterjesztése. X. A kereskedelmi osztályülés jegyzőkönyvének előterjesztése. XI. A meghívók szétküldése után napirendre tűzött ügyek.

* **A cinkotai-ügy.** Budapesti tudósítónk táviratozza: A székesfővárosi rendőrség táviratot kapott tegnap, hogy Klosterneuburgban a repülőtéren megtalálták Karl János villamoszerelőt, aki Kiss Béla barátja volt. Azonnal vasútra tették s Budapestre szállították, a mihelyt megérkezett, kihallgatják. Valószínűleg vallomása új fordulatot ad az ügynek s Nagy János szerepét kellőleg meg fogja világítani. Nagy Jánost átkísérték a pestvidéki királyi törvényszékhez, **Kiss Bélának ez ideig semmi nyoma.**

* **Halálozás.** Madarász Emilia néhai Madarász József káptalani gazdatiszt leánya f. hó 15-én 78 éves korában elhunyt. Temetése ma, szerdán d. u. 4 órakor megy végbe Nogáll utca 1. sz. lakásából, lelkeüdvéért pedig a szentmise az olasz plebánia templomban pénteken délelőtt 9 órakor lesz bemutatva.

* **Fröhlich Jánost elítélte a Kuria.** Jelentette a Tiszántúl, hogy Fröhlich János hadseregszállítási ügyét a királyi ügyész fellebbezésére tegnap vette tárgyalás alá a királyi Kuria. Mint fővárosi tudósítónk jelenti, a királyi Kuria a védő: Medvigy Gábor dr. ügyvéd védőbeszédének és a koronaügyész vádbeszédének meghallgatása után visszaállította az alapperben hozott kuriai ítéletet s Fröhlich Jánost a hadsereg kiegészítését képező katonai kórházzal kötött szállítási szerződésének megtagadása, illetve szerződésileg kötelezett szállításának megtagadása miatt 4 hónapi fogházra s 500 korona pénzbüntetésre ítélte. Igazoltnak vette a királyi Kuria, hogy a szerződés létrejött Fröhlich János és a katonai kincstár között az első szállítással s maga a szállítás megtagadása beigazoltott vádlott nyilatkozatával. Az ítélet híre az új folyamán elterjedt s nagy feltűnést keltett. Szó van ez ügyben kegyelmi kéréseiről.

* **A hős zászlós tetemeit hazaszállítják.** A nagyváradi 4. honvédszázad egyik derék tartalékos zászlósa: ifj. Batori Zoltán jogszigorló, az 1. oszt. vitézségi érem tulajdonosa, Batori Zoltán tekintélyes belényesi kereskedő fia, még az 1915. évi május 18-án Galiciában hősi halált halt. A nevezett napon hajnali 3 órakor Galicia Boljanovic község melletti magaslaton Przemysl felszabadításáért folytatott hősi küzdelemben, szakaszát rohamra vezetve, súlyosan megsebesült. A chyrowi kórházban, a halotti szentségek felvétele után, életének 23. évében elhunyt. Holt tetemeit ideiglenesen a chyrowi Jézus társasági atyák kolostora mellett levő katonai temetőben temették el. Családjá a hős holttestét most hazaszállítatja s május 20-án helyezik örök nyugalomra a belényesi temetőben.

* **Adományok.** Sűdy Jenő tüzérszázados Bukovinából 30 koronát küldött szerkesztőségünknek és pedig a városi szegények részére 20 koronát és a Vörös Keresztnék 10 koronát. Rendelkezési helyére juttatjuk.

* **Öngyilkosság a temetőben.** Tegnap reggel az olasz temetőben egy akácán felakasztva találtak egy 70 évesnek látszó munkásembert. Az öreg bolyhos sapkát, sárga bakancsot és kék kötényt viselt. Megállapították, hogy az öreg öngyilkos már régen halott volt mikor az öngyilkosságot észrevették. Kilitét még nem tudták megállapítani, egy Simon Agnes nevű egyén sirjánál találták felakasztva, valószínűleg annak volt valami hozzátartozója. A rendőrség nyomoz kiléte után.

* **Betörő cigányok Nagyváradon.** A napokban többször megemlékeztünk arról a cigány betörőbandáról, amely a megyében szelvében hosszában garázdálkodott, s végre sikerült őket kézrekeríteni. A banda négy marcona tagját tegnap Nagyváradra hozták, minthogy ezek itt is követtek el betöréseket. Dienes és Méhes detektívek esendőrök kíséretében elvezették a vasravert cigányokat a Csillagvárosra, ahol a betöréseket elkövették. A cigányok a betöréseket beismerték. A esendőrök folytatni fogják velük a körutat a megye többi részében is, ahol manipulációkat folytattak.

* **Sebesült katonák kabaréja a Félix-fürdőben.** Szepen sikerült kabaré délután rendeztek a sebesült katonák a Félix-fürdőben e hó 14-én, vasárnap délután a Vörös Kereszt javára. A megjelent nagyszámú közönség egy feledhetetlen délután emlékével távozott. Az összes szereplők hozzájárultak az előadás sikeréhez. Nagyon tetszett Papp Mihály szolgálat vezető őrmester, Baróka János őrmester, Reisz tizedes, Fűzi Ernő őrvezető, Molnár György és a többi szereplők alakítása. Petrovics Zsiviva önkéntes hegedű szólóját a közönség osztatlan tetszése kísérte. Az előadást Berkes József önkéntes konferálta. Az előadás tisztia jövedelme 311 korona 6 fillér. Felülfizetések: dr. Fráter Imre törzsorvos 10, dr. Nagy Ignác 5, Keller Örnagy 10, Reigl Ernő 10, főtiszt Trussen Lajos 10, Engel József 10, Simon István 2, Mertz Sándorné 3, Doma Gyula 2, N. N. 120, Klein Miksa 2, Kiss Lajos 1, özv. Róth Jakabné 3, Guttmann Jakabné 2, N. N. —30, Horváth István 2, özv. Szűcs Istvánné 1, özv. Lévyanné 1, Klósz Ferencné 4, Kovács Ferencné 2, Arvay Elekné —40, Nagy Sándorné 1, Tenkei István és neje 2, Bartha Istvánné —40, Turi Lajosné —40, özv. Szűcs Lászlóné 3, Róth Jánosné 2, özv. Hornyánszkyne 3, Kiss Kálmánné 1, Fényes Beatalánné 1, özv. Timárné 1, Ugrin Imréné 1, Klein Eliás 2, Lévy Jakabné 2, Szabó Antal 4, Sinka 1, N. N. 1, Guttmann Mór 1, Szlatky Pál 1. H. esendőrőrsv. 3, Király Pirokska 1, Klein Márton 2, N. N. —60, N. N. 1, Dienes Imre 3, Máray Kálmán —50, Telepy Márton 1, Feifer József 1, Péter Lajos 2 koronát, összesen 125.60 koronát.

* **Be kell jelenteni a libaszírkészleteket.** Tudatn a város közönségével, hogy a m. kir. belügyminiszter ur 55404/1916 számú távirati rendelkezésével a 4207—1915. M. E. számú rendelet 4. szakasza alapján felhatalmazott arra, hogy Nagyvárad város területén levő zsírkészletek bejelentését elrendelhessem. Ezen felhatalmazás alapján felhívom mindazon üzlettulajdonosokat és árusítókat, akik libaszír vizontelárusításával üzletszerűen, vagy azon kereskedőket, akik a libaszír forgalombahozatalával iparszerűen foglalkoznak, hogy készletüket Nagyvárad város közlélezési ügyosztályánál folyó hó 17., 18. és 19. éni (szerdán, csütörtökön és pénteken) a valóságnak megfelelően jelentésük be. Figyelmébe ajánlom nevezett készlettulajdonosoknak, hogy amennyiben ezen felhívásomnak eleget nem tesznek, avagy a bejelentést nem a valóságnak megfelelően teszik meg, készletüket elrejtik, eltitkolják, amennyiben cselekményük súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kibégást követnek, s ezért a 4107—1915. M. E. számú rendelet 15. szakasza alapján két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak sújtani. Nagyvárad, 1916 május hó 16-án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes

* **Aszódy Rákóczi uti kávé és tea üzletében** nagy mennyiségű bor, konyak, rum, tea és likőr áruk raktáron vannak, a háboru előtti árakban lesznek kiszolgálva. Vigyázat orsolya Zarda épület. (Telefon 610) 1 kiló kész kávé cukorral. 5 kor.

* **Uj szenzációk a Vigadó mozgóban.** A Vigadó mozgó színház új szenzációkkal kedveskedik a mai előadásokon. A szezon legérdekesebb ujdonságaitól van összeállítva a gazdag műsor, a melynek keretében egy hatalmas sláge-dráma, pompás bohózatok és a legújabb harcéri felvételek természet után láthatók. Előadások fél 7 órakor kezdődnek.

* **Elsőrangú budapesti fürdőmester** érkezett a dr. Rácz Ödön Szilágyi Dezső u. 7. sanatorium és viz gyógyintézetébe, hol a különféle vizeirak, szénsavas fürdők, a száraz villanyozások és villanyfürdők összes fajai, Fungó pakkolás, massage, reichenhalli inhalációk, pneumatikus kamara, s a most berendezett forróvíz kezelések villanyáramra, állanak egy a bejáró, mint bennlakó betegek rendelkezésére reggel 7 órától este 7 óráig. Pensió rendszer.

* **A husdrágóság** folytán a halkonzerv tápláló és olcsó. Kapható kizárólag **Aszódy** halüzletében Kossuth utca saspaszás.

* **Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki Ellőtök a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukasziurke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez ujdonságok Rákóczi ut 7. az udvarban SIMON GYULA hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkülönlegességek Gramafonok, hangszerek olcsó szakszertjavítása.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő leg szebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti s ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára K 1.50 Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Rimanóczy-palota.

* **Poloskairtó NOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

* **Jótekonycélu magyar állami sorsjáték.** Ó cs. es királyi Felségének legfelső elhatározása alapján a budapesti m. kir. lottójövedéki igazgatóság minden másfél évben jótekonycélu állami sorsjátékot rendez, melynek tiszta jövedelmét közhasznú és jótekonycélu célokra fordítják. A húzást visszavonhatlanul f. évi június hó 15. éni a lottójövedéki igazgatóság (Budapest, IX, Vámpalota) tartja meg. Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottójövedéki igazgatóságtól (Budapest, IX, Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók a dohánytözsdekben, bank és váltó üzletekben, posta-, vám, és adóhivatalokban és vasuti állomásokon. A m. kir. lottójövedéki igazgatóság kivatára bárkinek díjtalanul és portómentesen küldi ezen sorsjáték részletes játéktervét. Egy sorsjegy ára 4 korona.

IRODALOM

* **Zichy-szám.** A „Szimbázi Élet”, Ince Sándor népszerű hetilapja Zichy Géza gróf 50 éves zeneszerzői jubileuma alkalmából érdekes illusztrációk keretében foglalkozik Zichy Géza a magyar opera körül kifejtett fáradságtalan érdemeivel. A gyönyörű kiállítású szám ötletes színházi intimításokat tartalmaz. Ingyen kotta és levelezőlap-melléklet. Egy szám ára 30 fillér. Kapható minden dohánytözsdeben. Előfizetési ár egy évre 10 korona, félévre 5.50 korona, negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal: Budapest, Erzsébet körut 22.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: A derék Fridolin.
Csütörtök: Falu rossza. (Jótkony előadás a Katona Otthon javára)
Péntek: Faun.
Szombat délután: Ártatlan Zsuzsi.
Szombat este: Hamlet. (Shakespeare-est.)
Vasárnap délután: Lyon Lea.
Vasárnap este: Mágus Miska. (Vigh Manci fellépte.)

A Katona Otthon csütörtöki színházi estélye A Katona Otthon csütörtöki színházi estélyének már az első híre is nagy érdeklődést keltett a nagyváradai közönség körében. Ez a nagyszabású hadijótkonyosági intézmény a maga eredeti s nagyszerű ötletével: a hadi Falurosszá való vendégszerepel itt is, mint a vidék több nagy városában. Tóth Ede kitűnő népszínművének előadásában a Katona Otthon három katonaművésze vesz részt és pedig Schneider István főhadnagy (Göndör Sándor), Iványi Sándor (Gonosz Pista), Szigethi Jenő (Adus). A Katona Otthon e színházi estélyén a nagyváradai színházi társulat hazafias lelkesedéssel és teljes művészi erejével működik közre. A csütörtöki est jegyeit a Hegedüs-birlapiroda árúsítja, ahol a nemes cél érdekében felülfizetéseket is elfogadnak.

APOLLÓ mozgószínház
Május 17.
Május királynője.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

URÁNIA mozgószínház
Átalakítás miatt szombatig zárva.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppon 3 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

VIGADÓ mozgószínház
Ma szerdán szenzációs műsor.
Szombaton és vasárnap négy előadás és pedig: délután 3, 5, 7 és este 9 órakor.

Legújabb táviratok.

Békétárgyalások kezdődnek a nyáron.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) A Szociáldemokrata szerint Grey nyilatkozatai arra vallanak, hogy Anglia békülni akar, ha Belgium, Szerbia és Montenegró függetlensége helyreáll. Grey nyilatkozatából kiderül, hogy a békétárgyalások a nyáron megkezdődnek.

Casement pöre.

Budapest, május 16 (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Sir Roger Casement ir felkelővezér és diplomata bűnpöre ma kezdődött meg.

Olaszország új offenzívára készült.

Zürich, május 16. Az olasz határról jövő hírek szerint nagy csapatelmozdítások észlelhetők az olasz front mögött. Számos újonnan kiképzett csapatot küldöttek a frontra és nagyobb haderők állanak készenlétben a velencei tartományban.

Az a föltevés, hogy Olaszország nagy offenzívára készülődik, úgy látszik, be fog igazolódni. (Höfer jelentése szerint ennek az olasz offenzívának alaposan befutótünk.)

Markbreit Gyula képviselő nem aranycsempész.

Budapest, május 16. (Saját tudósítónktól.) Félévvel ezelőtt megírta az Est, hogy Markbreit Gyula képviselőt, aki egy bőrönd aranyat vitt Svédországba, értékesítés céljából, a német határon feltartóztatták, internálták s hazaárulás miatt eljárást indítottak ellene. Most kiderült, hogy nem aranycsempész, szabadonbocsátották s Németországból tegnap érkezett haza Budapestre.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

x Helybeli nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatar papír eladó. Árajánlatokat a kiadóra kérünk.

* A Nagyvárad Takarékpénztárnál jegyzett III-ik hadikölcsön kötvények a kiadott pénztári elismervények ellenében az intézet helyiségében átvehetők.

KISS DÁVID és TSA. RTG.
Nagyváradon, Rákóczi-ut.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főárusító.

A m. kir. szab. osztálysorsjáték XXXVI. ciklusa f. év május hó 24-én és 25-én kezdődő I-osztály huzására

ajánljuk szerencsés sorsjegyeinket

110,000 sorsjegy után 55,000 nyermény kerül kifizetésre 14.459,000 korona készpénzben.

Az eredeti sorsjegyek árai:

egész	kor. 12.—
fél	" 6.—
negyed	" 3.—
nyolcad	" 1.50

Vilékre szives megrendelések utánvétel avagy a betétösszeg előzetes be-
kaldése ellenében teljesítetnek.

Régi ügyfeleinknek az eddig birt számú sorsjegyeket rezerváltuk és kérjük azokat legkésőbb f. hó 20-ikáig átvenni sziveskedjenek, mert ezen időpontot túl tekintettel a keresletre a sorsjegyeket mások igényeinek kielégítésére fordítandjuk.

Kiss Dávid és Trsa. rtg.
Nagyváradon.

Legrégibb és legmegbízhatóbb nyaralási vállalat!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra épült és fővárosi mintára berendezett molykár elleni megóvó és biztosító vállalatomra.

Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett, bármily értékes ruhákat, szőrmé árakat, függönyöket, szőnyegeket stb. Azokat saját műhelyemben kijavítva, hiba nélkül szolgáltatom vissza. Kívánatra azokért érte küldök. Az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

ZBORAY GYULA és TSA.
szücs üzlete.

Fő-utca 7. sz. Telefon 947. sz.
Telep: Körös-utca 32. (Saját ház.)

Grünfeld Ignác és fia

villany és gáz szerelő

Nagyvárad, Mezey Mihály-utca 4. az ipartestület háza mellett. (Telefon 318.)

Mérsékelt árszabás mellett készít: új berendezéseket, javít, csiszol, galvanizál és átalakít rajz után is.

Raktáron tart: minden gyártmányu (fémszálas, fél wattos) Wolfram égőt.

Költözésnél villamos berendezést azonnal készít. — Anyagot is árusít.
Telefon szám 318.

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)

Telefon szám: 51 Alapítotott 1868 évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzletemet

ez idén is nagymennyiségű új zsákokkal és vízhatlan ponyvakkal gyarapítottam, úgy hogy a t. gazdaközönség ide vágó szükségletét a legolcsóbb kölcsöndíjak mellett tudom kielégíteni.

Ezenkívül mindenféle

Új gabona-, lisztes-, szalma-, heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte) gépkenőcsben a legkiválóbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötélművek, gépszijak, dohány, zsákszínek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarokban és lópokróckban.

Gyapju zsákokból nagy raktár!

5.

Elsőrendű jégszekrények olcsó árban beszerezhetők

**Andrényi Károly és Fiainál
Nagyvárad.**

Kiadó Kossuth u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Kiadó** Szarvas-sor 15. sz. alatt üzlethelyiség lakással együtt május 1 től. értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Legbiztosabb és legmegbízhatóbb nyaraltatás.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy ugy helyben, mint nagyszalontai fiókküzetemben szőrmearukat, téliöltönyöket, függönyöket szőnyegeteket stb. nyaraltatás végett nálam és fiókküzetemben méltóztassanak elhelyezni hol kívánatra bármikor felmutatható. A nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és ki javítva annak idején hazaszállítatom. A raktáram és üzletem a károk ellen biztosítva van, ugyanazért kérem a nagyérdemű közönség szives bizalmát, kiváló tisztelettel

Zimányi András

német szücs. Színház u'ca 4. sz. Adorján-palota. Telefon 824. Telep: Körös utca 47. saját ház.

**XXXII-ik magyar királyi
JÓTÉKONYCZÉLU ÁLLAMSORSJÁTÉK**

Ezen pénzsorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótékony célokra fog fordítottatni. Ezen sorsjátéknak összesen 14885 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475,000 koronára rug készpénzben.

Főnyeremény 200,000 korona készpénzben,

		továbbá:	
1 főnyeremény	30,000 K	20 nyer.	à 200 K 4 000 K
1 "	20 000 "	40 "	" 150 " 6,000 "
1 "	10,000 "	100 "	" 100 " 10,000 "
1 "	5,000 "	200 "	" 50 " 10,000 "
5 nyeremény.	à 1,000 K 5,000 "	2500 "	" 20 " 50,000 "
5 "	" 500 " 2,500 "	12000 "	" 10 " 120,000 "
10 "	" 250 " 2,500 "	14885 nyer. összesen	475,000 K

Huzás visszavonhatatlanul 1916 június hó 15-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a m. kir. lottójövedéki igazgató-ságtól Budapesten (Vámpalota) portómentesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta, adó, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohányüzsdében és váltó üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld a Magyar kir. Lottójövedéki igazgatóság.

A MŰJÉG

napenkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket el fogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Haltenberger Vilmos

**Az 1810-ben alapított Kassai Haltenberger Béla gyárnak volt önálló vezetője, kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógyárának felvételi üzlete:
Rákóczi-ut. 7. Orsolya-palota.**

Bármily viselt férfiöltöny ujjá lesz, száraz vegytisztítás által. Tisztított és festett férfiruha vasalásra és javításra külön szabó osztály. Feketére bármily ruhanemű, világosság, eső és izzadás állóan (vászonneműek moshatóra) legszebben festhető. Gyászesetben 24 óra alatt.

Kézimunka, függöny különös gonddal. Kelengyenemű elsőrendű kivitelben. Háziruha sima darabok átvásalásával kilonkinti árban, szavatolt Chlormentes tiszta szappan eljárással.

Különlegesség! Katonai csukaszürke egyenruhák átfestése (lichecht) lökéletes kivitelben. **fény és eső állóan.**

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek!

Szives megbízást kér:

Haltenberger Vilmos.

Felvételi üzlet telefon száma: 14-69. Gyári telefon: 34.